

SULEQATIGIISITSISUT

SAMARBEJDSPARTIET

EM2019/35

Tillie Martinussen

16. oktober 2019 – Siullermeerneqarnera

Naalagaaffiit Peqatigiit (NP) Meeqqat pillugit Isumaqtigiiissutaata tamarmiusup Kalaallit Nunaanni tamarmi atuutsinnejarlernissaa anguniarlugu aammalu Meeqqat Illersuisuata inassuteqaataanut matumunnga aalajangiiffigisassatut siunnersummut naammassinnitumik ingerlaasissamik Naalakkersuisut suliaqqaqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Siumup Inatsisartunut ilaasortaatitai)

Siunnersuut qujanartumik Naalakkersuisunit aamma taperserneqartoq uani pineqarpoq.

Meeqqat pillugit Isumaqtigiiissut immikkoortunut pingasunut pingaarnernut agguarneqarsinnaavoq; inuuinnarsinnaatitaaneq inerikkartorsinnaatitaanerlu, illersorneqarsinnaatitaanq peqataasinnaatitaanerlu. Inuuinnarnermi inerikkiartornermilu pineqarput nerisassat, atisat, ilinniarneq, ineqarneq, nakorsanit ikiorneqarneq toqqisisimanelu

Illersorneqarnermi pineqarput sorsunnermut, innarlerneqarnissamut, annersarneqarnissamut, atornerlunneqarnissamut, ikkataanissamut malersugaanissamullu illersorneqarsinnaatitaaneq aamma assigiingisitsinernut sunulluunniit illersugaaneq – tassunga ilanngullugit oqaatsitigut inuiannullu sorlernut ilaaneq.

Peqataaneq tassaavoq assersuutigalugu tusarneqarneq, takuneqarneq angajoqqaatut akisussaaneq meerarluunniit pillugu imminut tunngasut pillugi suliani nammineq isummamik saqqummiussineq.,

meeqqat inersimasullu pisinnaatitaaffimminnik taakkualu atuutilersinnejarlernannik eqqumaffiginninissaat tunngaviusumik pingaaruteqartorujussuuvvoq.

Ilnniagaqarsinnaatitaaneq naligiimmillu periarfissat, suaassuseq apeqqutaatinnagu, upperisaq, inuiaqtigiiinnut sorlernut ilaaneq, oqatsitit, peqqissuuguit innarluuteqaruilluunniit.

Inuttut atukkatigut isumannaatsuusinnaatitaaneq, tarnikkut, anersaakkut timikkullu peqqissuuneq. Tusaaneqarsinnaatitaaneq, qaammaasaqarsinnaatitaaneq ilinniartinneqarsinnaatitaanerlu. Peqqissutsimi sullississutinik atugaqarneq, ikiorneqarneq, kingunerluutit apeqqutaatinnagit namminiussutsimik peqqinnittartumik inerikkiartortitsineq.

Taamaammat isumaginninnermi immikkut suliniuteqartoqarnissaanik pisariaqartitsineq akuttunngitsumik uparuartarpalut. Isumqatigiissut ullut tamaqqinnaviq unioqqutittartarpalut, pingaartumillu ilinniartitaaner, illersugaaneq, peqataatinneqarneq naligiissitaanerlu pillugit artikilit, pissutsit ullumikkutut itsillugit ajorluinnarpoq.

Nunat tamat akornanni isumaqtigiiissutit pitsaassutsillu malissagigut pingaarnertut uani samminiarneqarneri nuannerluinnarpoq. tamakku periarfissavinngortissavagut, aaqqiissuteqassaagut pingaarnersiuillatalu.

Pingaarnersiuisariaqartugut Naalakkersuisut uparuarpaat, isumaqarpugullu annertuunerujussuarmik kinguaatoornitsinnut suleriaaseq taanna naleqqulluinnartuusooq.

Pingaarnersiuinissamut siunnersuutigigaagut:

Meeqqat inuusuttullu sumiginnakkat ikirolugit meeqqat inuusuttullu naviartumiittut pinerluuteqartartullu inuiaqtigiiinnut uternissaat isumagalugu, meeqqat inuusuttullu parnaarussanik angajoqqaqartut ikirolugit.

SULEQATIGISSLITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

Meeqqat inuusuttullu kinguaassiuutitigut innarlerneqarnikut ikiorlugit, meeqqat inuusuttullu oqaatsinik pingasunik tamanik ilinniartillugit ilinniartitsisutilu pitsanngortillugit.

Meeqqat ilaquaallu ineqalernissaannik ikiorlugit, inuunerup naammattumik pitsaasuseqarnissaa qulakkerlugu – tassa nerisassat atisallu naammattut assigiinngisinneqangissamullu ikiuineq.

Meeqqanik inuusuttunillu LGBTQ-nik ikiuineq, meeqqanut inuusuttunullu innarluutilinnut siunnersuisarneq ilitsersuisarnerlu, minnerussuteqartut inuiaqatigiinnut peqataalernissaannik ikiorlugit innarlerneqarsinnaanermullu illersuineq annertusillugu..

Artikili 39 aamma aallartissarput, meeqqanik inuusuttunillu sakkortuunik naammattuusimasunik katsorsaalluni paaqqutarinninnej.

Inassuteqaatigaarpot meeqqanut inuusuttunullu kingunerlutsisisunut PTSD-qarnermik katsorsaasoqartassasoq kingunerluutinillu allanik katsorsaasoqartassasoq.

Taamaut oqareerluta, annilaangassutigaarpot uuma akuerineqarnerani allaiffissornikkut suliarineqassasoq, taamaattoqanngissaalu qulakkeerniarlugu ikioqatigiissaagut. Ilaatigut maannakkut aningaasanut inastsisip isumaqatigiissutiginiarneqarnerani, ilaatigut isumaqatigiisummi artikilit ullaat tamaasa eqqaamanerisigut eqqortinneqarneratigullu – aamma siunnersuut una akuerineqarpat nangitseqqiilluta suliniuteqarnissaq qulakkeerlugu.

Taamaanngippat eqqarsaataaginnassaaq oqarluartaarnerunilu.

Meeqqa inuusuttullu ikorneqarnissamik pisariaqartitsisut salliutinngikkaangatsigit oqaatsi kusanartut toqquaammiiginnarlersarput. Uagullu inersimasut oqallikkaluartugut pitsasunillu suliniuteqarnissaq kissaatigigaluarippot oqallisigeqqusaanngitsut oqallisigileraluarigut allarpasuillu ikorneqarnissamik suli pisariaqartitsippot.

Katsorsneqarnissamik, inersimasunut annersaasunut, kinguaassiuutitigut innarlerneqarnissamut paarineqarsinnaannginnermulluunniit illersorneqarnissamik suli pisariaqartitsippot..

Meerartatsinnut inuusuttartsinnulu sumiifinnik innarliiffiusinnaanngitsunik pisariaqartitsivugut, unnuiffingeqarsinnaasunik. Najukkami inissiviusinnaasut. Najukkami nerisassat illersugaanerlu. Inersimasut peqqissut ajortumik pisoqaraangat imaluunniit meeraq inuusutorluunniit innarlerneqaraangat, paarinerlunneqaraangat, pimmatigineqaraangat, avataaniitinneqaraangat sukkangaartumik akuliutarneq. Aamma inersimasut meeqqanut pinerluuteqartut aqqusinermiikkunnaartinnissaat imaluunniit iluaquataalluartumik katsorsaalluni iliuuseqartarneq meeqqat inuusuttullu ajortunik peqaqqitsaalionissaat pisariaqartippagut..

Ataatsimoorfiiit peqatitsiviulernissaat pisariaqartipparput..

Innarluutilinnik, ineriartornermikkut ajornutilinnut imaluunniit meeqqanut inuusuttunullu tarnikkut kingunerlutsisisunut ingerlaannaq ikuinissamik pisariaqartitsivugut.

Sulliniuit peqqinngitsumik inooriaaseqarnermut, nikillungarujussuarnissamik imminullu toqunnissamik pinaveersaartitsisut meeqqanik inuusuttunillu ajorteriaannarnik ikuuisut, inuussutunut inersimasunullu angerlarsimaffimmit pissarsiarisimanngippatigit inuunermik ingerlatsilluartitsisinnaasut. Meeqqat atuarfiisa pitsanngorterujussuarnissaannik ilaqtariinni meeratalinni siusissukkut suliniuteqarnissamut periarfissanik annertusisisut – tassa oqaloqatiginnilluni katsorsaanerit, ilaqtariinnut ilinniarfiit, ikuutsit allat iluqutariinnik ajutooriaannarnik ikuinermik siunertaqartut.

tamakku iliuuseqarfigissavagut.

Taamatu naatsumik oqaaseqarluta siunnersuutip uuma akuerineqarnissaa inassuteqaatigaarpot.